

VIRJE • OŠ PROF. FRANJE VIKTORA ŠIGNJARA

MALA RAZGOVORNA BAJAŠKO-VIROVSKA KUCHARICA

U okviru projekta „Identitet, kultura, nacionalnost, zavičaj i domovina” promiču se prava romske nacionalne manjine kao i učenje na bajaškom i virovskom dijalektu, a nusproizvod je svega knjiga lokalnih recepata

Virovska škola godinama promiče prava romske nacionalne manjine kao i učenje, njegovanje, čuvanje, govorenje i pisanje bajaškim i virovskim dijalektom. Istražujući i upoznavajući ova jezična bogatstva s učenicima se od 2022. godine provodi projekt „Identitet, kultura, nacionalnost, zavičaj i domovina” koji je dio Školskoga kurikulumu.

U okviru volonterskoga projekta „Što mogu učiniti za tebe?” s učenicima, njihovim roditeljima i bakama osmislili smo još 2014. godine knjigu pod naslovom „Recepti virovske sokačice” koja je postala svojevrsni virovski suvenir. Nastala je međugeneracijskom suradnjom, bake i mame svojoj su djeci govorile virovske recepte na zavičajnoj kajkavštini, a učenici su ih rukom zapisivali. Tijekom 2018. i 2019. učenici i učiteljice Lena Fulir Šipek, Nikolina Zglavnik Matica i Brankica Šeničar knjigu su prevele na strane jezike te danas *Sokačica* ima svoje izdanje na engleskom i njemačkom jeziku.

RADIONICE KUHANJA

Učenici su sudjelovali u jezičnim radionicama na kojima su prvo odabrali recepte iz *Sokačice* pisane na virovskoj kajkavštini te ih preveli na hrvatski jezik i bajaški dijalekt. Potom su odabrane recepte uz pomoć članova svojih obitelji pripremili i fotografirali postupke pripravljanja jela. Imali smo nekoliko zajedničkih radionica kuhanja u školi, učenici su pripremili pohani kruh, prežganu juhu, đigerice...

Fotografirali su postupak pripremanja hrane te smo najuspješnije fotografije uvrstili u knjigu. U *Kuharici* je poseban naglasak na jeziku; učenici su svaki odabrani recept preveli na hrvatski jezik i bajaški dijalekt, ujedno su govorili i slušali recepte na virovskoj kajkavštini. I u ovom projektu nastavljamo suradnju s dr. sc. Petrom Radosavljevićem, koji je provjerio ono što su učenici pisali na bajaškom, te mu zahvaljujemo na stručnim savjetima.

Posebnost ovoga izdanja su zvučni zapisi. Recepte su učenici govorili na svom razgovornom bajaškom i virovskom pokušavajući sačuvati izvornost te, uz onaj pisani čitljivi recept, slušanje omogućuje praktičnost u spravljanju hrane. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih već treću godinu prepoznaje naš rad i financijski podržava tisak.

HRANA POVEZUJE

U mješavini umaka i začina, bilo govornih, pisanih ili kulinarskih, potrebno je vratiti se onome što su nam usadili naši stari, naše bake... Bogatstvo se skriva u jednostavnosti hrane koju su uspjeli pripremiti učenici, a posebna je vrijednost i svaki zapis na bajaškom i virovskom dijalektu. Hrana povezuje i pomiruje različitosti, nesporazum postaje sporazum, brine se o čuvanju autentičnosti i posebnosti, stoga je potrebno pročitati, poslušati, promiješati, zamijesiti i ispeći ove naše sastojke i ponuditi ih uz dobar razgovor.

Katarina Franjo